

Intervence v právu směnečném (Honorace).

I. Čestné přijetí.

Čestné přijetí směnky záleží v tom, že třetí osoba (třebas i trassát, avšak nikoli v úmyslu vyhověti příkazu vydavatelovu), závazek postižníka na se bere tím, že směnku, jejíž přijetí trassát odepřel, anebo jejížto příjemce nebo vydatel (při vlastní směnce) stal se nejistým, podpisem svým opatří. Jen, kdo směnku takto přijal, sluje čestným příjemcem (také intervenientem, honorantem), onen pak, v jehož prospěch tak učinil, poctěným (honorátem). Účelem čestného přijetí jest zameziti nebo aspoň zkrátiti regres; čestný příjemce vstupuje mezi honoráta a jeho nástupce a slibuje tímto, že se zaručuje za zaplacení směnky honorátem pro ten případ, že by se směnka stala nuznou t. j. že by nebyla přijata, nebo že by příjemce nebo vydatel vlastní směnky stal se nejistým (čl. 29, 98 sm. ř.) a protest proto učiněn byl. Byla-li tedy směnka pro česť přijata, byla tím majiteli směnky a ostatním nástupcům honorátovým poskytnuta garancie za zaplacení dluhu směnečného a nepřísluší jim tudíž postih ku zjištění; tento může býti toliko honorátem a jeho předchůdci ku platnosti přiveden (čl. 61 sm. ř.).

Ani čestnému příjemci nepřiznává zákon práva žádati zjištění na honorátovi, jelikož jest právě účelem čestného přijetí, aby honorát byl osvobozen od povinnosti zjišťovací. Čestné přijetí může se státi vždy toliko ve prospěch některého postižníka t. j. buď vydatele nebo indossovatele směnky, poněvadž jen tito jsou povinni dáti jistotu. Čestný příjemce přejímá závazek honorátův; z toho následuje, že čestné přijetí se nepřipouští se strany osoby směnečně již zavázané tomu, v jehož prospěch přijetí státi se má; nemůže tudíž ani vydatel ani indossovatel akceptovati pro česť některého pozdějšího indossovatele.

Jako čestný akceptant může intervenovati netoliko podpůrný adresát ve směnce jmenovaný, nýbrž i kterákoli osoba jiná, mající passivní způsobilost směnečnou (čl. 56 a 57 sm. ř.) a sice:

1. osoba cizí (t. zv. čestné přijetí ve vlastním smyslu),
2. indossovatel ve prospěch některého ze svých předchůdců,
3. majitel směnky sám a konečně i
4. trassát, nemá-li při tom úmysl vyhověti příkazu vydavatelovu.

Čestné přijetí osoby, jež na směnce jako podpůrná adresa jmenována není, nemusí majitel připustiti (čl. 57 sm. ř.). Avšak i podpůrné adrese má majitel směnku za účelem připojení čestného akceptu presentovati jen tenkrát, když chce vykonati regres ku zjištění pro nepřijetí směnky trassátem nebo pro nejistotu akceptantovu. V prvním případě má žádati čestné přijetí toliko od podpůrné adresy znějící na místo platební (čl. 56 sm. ř.), v druhém však ode všech podpůrných adres na směnce naznačených (čl. 29 sm. ř.) prvé, než může býti vykonán regres zjišťovací proti předchůdcům.

Mezi více podpůrnými adresami přísluší přednost té, jejímž placením nejvíce zavázaných se osvobodí, tudíž té, jež honoruje ve prospěch dřívějšího předchůdce (čl. 56 sm. ř.).

Podmínky čestného přijetí jsou:

1. Nepřijetí resp. odepření zjištění musí se prokázati písemně protestem.
2. Honorant musí býti způsobilým ku směnkám.
3. Čestné přijetí musí se státi písemně na směnce; prohlášení podpůrného adresáta ve protest pojaté, že směnky pro česť adresantovu chce

zaplatiti, by ho směnečně nezavazovalo (roz. ze dne 27. března 1856, č. 2630, časop. »Ger. Zeit.« r. 1856 č. 93).

4. Jde-li o čestné přijetí podpurným adresátem, stačí pouhý podpis jeho na směnce; jde-li však o čestné přijetí osoby jiné, musí to v akceptu býti vyznačeno.

5. Čestnému přijetí nesmí býti připojeno omezení, zvláště se nepřipouští omezení pouze na menší sumu.

6. Osoba honorátova má býti jmenována, avšak nestalo-li se tak, není čestný akcept proto ještě neplatný, nýbrž za honoráta se pak pokládá vydatel směanky (čl. 59 sm. ř.).

Čestný příjemce musí si protest pro nepřijetí, resp. protest pojišťovací (viz čl. »Protest«) proti náhradě útrat dáti vydati a v dodatku k němu čestné přijetí poznamenati; dále má honoráta zaslav mu protest zpravit o intervenci (čl. 58 sm. ř.). Tím se poskytuje honorátovi možnost vykonati regres proti svým předchůdcům. Tuto zprávu i s protestem má čestný příjemce dáti na poštu během dvou dnů ode dne, kdy protest byl učiněn; neučiní-li tak, jest práv ze škody z toho vzešlé.

Přijetím přejímá čestný akceptant závazek honorátův a jest tudíž všem nástupcům honorátovým směnečně zavázán (čl. 60 sm. ř.). Tento závazek jest však toliko výminečný; pomíjí, nebyla-li směnka čestnému příjemci nejdéle druhého dne všedního po dnu splatnosti ku placení presentována. Čestný příjemce, na jehož placení nedošlo, poněvadž směnečník (trassát), nebo některý jiný intervenient zaplatil, jest oprávněn žádati od platícího provisi $\frac{1}{3}$ procenta (čl. 65 sm. ř.).

Čestné přijetí dopouštějí též směanky vlastní. I tyto však musí, dříve než postih ku zjištění pro nejistotu vydatelovu může býti vykonán, býti předloženy podpurným adresátům ve směnce jmenovaným ku čestnému přijetí (čl. 98 č. 4 a čl. 29 sm. ř.).

II. Čestné placení.

Čestné placení jest zaplacení směanky za některého postižníka, kteráž však neučinil trassát nebo vydatel vlastní směanky, aniž některý indossovatel na základě povinnosti postižní. Zaplatila-li osoba, jež směnku podepsala jako rukojmě a plátce, nelze to pokládati za čestné placení (roz. ze dne 31. října 1882 č. 12.528). Ten, kdo čestné placení poskytl, sluje čestným plátcem (též honorantem, intervenientem) a ten, v jehož prospěch platil, poctěným (honorátem). Podobně jako při čestném přijetí osvobozují se i tu veškerí nástupci honorátovi od povinnosti regresní. Čestné placení má místo jen tenkrát, nezaplatil-li směnečník (trassát, vydatel při vlastních směnkách) a bylo-li to protestem v čas učiněným prokázáno.

Majitel směanky, jež směnečníkem vyplacena nebyla, jest povinen, jsou-li ve směnce nebo kopii na místo platební znějící podpurné adresy nebo čestný akcept, směnku nejdéle druhého dne všedního po dnu splatnosti předložiti všem podpurným adresám a čestnému příjemci ku placení a v protestu pro nezaplacení nebo v dodatku k němu dáti poznamenati výsledek presentace. Neučiní-li tak, ztrácí postih proti adresantovi nebo honorátovi a jeho nástupcům (čl. 62 sm. ř.).

Ve formě čestného placení může však platiti také jiná osoba a sice indossovatel ve prospěch některého předchůdce, domiciliat, směnečník (ač-li neakceptoval a neplatí na základě příkazu vydatelova ve směnce, nýbrž platí-li teprve po učiněném protestu) a konečně kdokoli jiný, jenž ve

směnce není jmenován. Majitel směšky nesmí pod ztrátou regresního práva proti nástupcům honorátovým čestné placení od takového intervenienta zamítnouti (čl. 62 sm. ř.). Nabízí-li se více osob ku čestnému zaplacení, náleží přednost tomu, jehož zaplacením se nejvíce směšcečně zavázaných osvobodí, t. j. tomu, jenž intervenoval ve prospěch dřívějšího předchůdce (čl. 64 sm. ř.). Zástupce (intervenient), jenž platí, ačkoli jest zřejmo ze směšky nebo z protestu, že někdo jiný, jemuž by dle toho přednost dáti musel, byl ochoten směšku vyplatiti, nemá žádného postihu proti těm indossovatelům, kteří by zaplacením této jiné osoby byli osvobozeni. Čestnému plátcí musí směška a protest pro nezaplacení proti zapravení útrat býti vydány. On vstupuje čestným placením v práva majitelova proti honorátovi, jeho předchůdcům a akceptantovi, resp. vydateli vlastní směšky (čl. 63 a 98 č. 7 sm. ř.). I po zažalování směšky se připouští čestné placení, jež opravňuje plátce k dalšímu vedení exekuce (roz. ze dne 12. května 1857 č. 4444).

Inventář pozůstalostní.

Inventář pozůstalostní jest soudní nebo notářský popis a odhad veškerého movitého i nemovitého jmění, v jehož držení se zůstavitel v čas své smrti nalezal. Inventář skládá se ze dvou hlavních částí: Seznamu aktiv a seznamu passiv (§§ 93, 97, 105 říz. nesp.). Srovnání těchto částí podává buď čistou pozůstalost nebo předlužení.

I. Případy zřízení.

Inventář zřizuje se:

1. ku žádosti strany,

a) přihlásí-li se tato k dědictví podmíněčně (§ 802 o. o. z.); dědic bezvýmínečně se přihlásivší nemůže za zřízení inventáře žádati (roz. ze dne 28. března 1888 sb. »Gl. U.« č. 12.121);

b) žádá-li za to dědic nepominutelný (§ 804 o. o. z.);

c) když sobě věřitel pozůstalostní, odkazovník nebo dědic nepominutelný oddělení jmění pozůstalostního od jmění dědicova vymůže (§ 812 o. o. z.);

2. z úřední povinnosti,

a) je-li dědic nebo jeho pobyt neznám, když jest pod mocí poručenskou neb opatrovnickou, aneb když se pro něho zřídí ku projednání pozůstalosti opatrovník, aneb když třeba jen u jednoho z dědiců poměry tohoto rázu se vyskytnou;

b) má-li dědictví nebo podíl dědický připadnouti chudým, nadaci, obci, církvi, veřejnému ústavu nebo státu;

c) když zůstavitel dědici za povinnost uložil dědictví nebo poměrnou část jeho třetím osobám zůstaviti;

d) při fideikomisech a lénech, pokud na jiného dědice přecházejí (§ 92 říz. nesp.) a konečně

e) byl-li zůstavitel držitelem duchovního obročí (§ 107 říz. nesp.).

II. Způsob zřízení.

Opatření ku zřízení inventáře potřebná učiní soud pozůstalostní, jenž za tím účelem jednoho neb ve případech zvláště důležitých dva zřízence vyšle resp. zřízení notáři svého obvodu uloží nebo soud, kde jmění, jež inventováno býti má, se nalezá, za výkon dožádá (§§ 93 a 94 říz. nesp.). Při menších pozůstalostech zřídí se inventář, pokud ho nutně třeba jest, současně s úmrtním sepsáním (§§ 96, 151 říz. nesp.). V takových případech může i představený obce inventuru předsevzítí (§ 13. instr. ze